

EXERCITIUM ACADEMICUM
**JURE POENA-
 RUM,**

Qvod
Consentiente Ampli Facultate Philos. Abeensi.

Sub PRÆSIDIO,

HENRICI HASSEL.

Eloq: Prof: Reg: & Ordin.

Publico bonorum examini medeste submisi:

**STIPENDIARIUS REGIUS
 JOHANNES FROSTERUS**
Ostrobotniensis,

D. XXIII. Maij Anni MDCCXLIV.
 Loco horisqve solitis.

ABOÆ.

Excud. Joh. Kiæmpe Reg. Ac. Typ.

S:æ R:æ M:tis
Magnæ Fidei Viro
Reverendissimo Domino

DN. JONÆ FAHLENIO.

S. Theologiæ Doctori Celeberrimo,
Dioceſeos Aboënsis EPISCOPO & Reſ-
giæ ibidem Academiæ PROCANCELLA-
RIO Eminentissimo, Venerandi conſi-
ſtorii Ecclef. PRÆSIDI Gravifſimo,
Scholarumqve per totam dioceſin
EPHORO Accuratiffimo

Constantem Felicitatem & annos!

QUOD hac opella, omni desti-
tuta nitore, TUO tamen
REVERENDISSIME EPISCOPE
CELEBRATISSIMO FAVORIS

præ-

præsidio ac munimento in publī:
cam lucem prorepere gestiat, facit
sub tristiori etiam fato in pectore hu-
mano residens ac identidem meliora
sibi promittens spes, qva bonis litte-
ris ac virtuti strenue operantes accen-
si, MÆCENATUM gratiam &
quidem sapius auspicio sibi polliceri
solent. TUO itaque summo Favori
REVERENDISSIME EPISCOPE
ac PROCANCELLARIE hoc,
qvicquid est opusculi prouiscernimusq;
commendo; non intermissurus pro pe-
renni TUA TUÆQUE NOBILIS-
SIMÆ FAMILIÆ incolumitate ac
flore calidissima ad BENIGNISSI-
MUM NUMEN vota nuncupare.
REVERENDISSIMI NOMINIS TUI:

Cliens devotissimus
JOH. FROSTERUS.

Admodum Reverendo aq[ue] Preclarissimo
Domino,

Dn. NICOLAO IDMAN.

Ecclesiarum, qvæ DEO in Huittis
colliguntur, PASTORI meritissimo, &
adjacentis districtus PREPOSTO accu-
gatissimo, Nutritio ut propensissimo,
ita Patrono certissimo, sincero ani-
mi affectu ætatem colendo.

MEruit TUUS in me F. D. VIR AD-
MODUM REVERENDE quod NO-
MEN Tuum huic opelle prefigend: publica-
quædam TUI in me favoris exstageret testifi-
catio; quod venerationis meæ tenungeo, ut
TIBI gratum fore confido, sic certissime vo-
go ac opere omni contendam esse.

Admodum Reverendi Nominis
auctoritatis Tui.

Cultor obserdans
tissimus

JOH. FROSTERUS.

Handelsmannen i Stapelstaden Åbo
Högtvållachtad
Herr GEORG HAVEMAN,
Handelsmännerne i Uhleå Högtvåll-
achtade
Herr CARL FAGERHOLM,
Herr AMBROSIUS GALLINIUS
^{Och}
Herr JACOB ANDERSSON
FROSTERUS,
Mine gunstige Wälghynnare och Cousin:

*Gedigd mi i snygga med min
medgående vid 1709*

ME Ehr gunst i mina öden
Wärde Männer hulpit mig /
Lifvat upp mig uti nöden
At gå i de lärdaas stig :
Sådant alt hör mig påminna /
At med wördnad Ehr ansee /
Med en gäfva mig infinna /
Göra en ungdoma plågar gie.

Fast

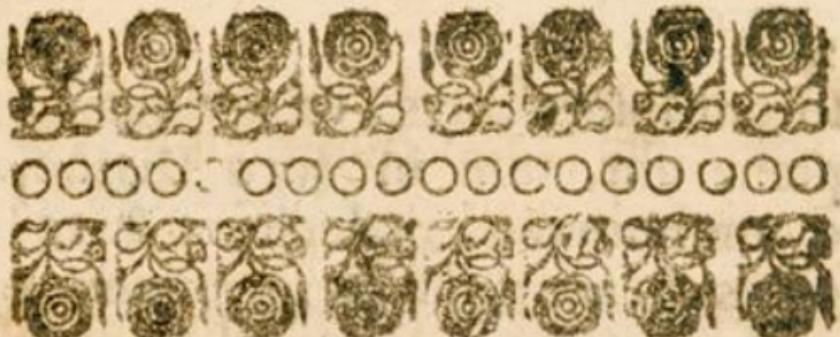
Fest jag framhå: vappers knyte /
Som min tancka knutit har /
Och det ei är utan lyte /
Som lår sees af en och hvar;
Täckts Ehr doch min ungdoms mōda
Se med wanlig ömhet an;
Ty min ålders första gröda
Mognad än ei hafwa kan.

Dersör i Ehr wärda tycke
Och Ehr wänskap sluter sig
Detta wärck som utan smycke
Går till Eder dristelig/
Alt försäkra det min fägnad
Altid är at tiena Ehr.
Gud den högsie i sin hägnad
Tage Ehr! är det jag beer.

Mine Gunstige Wål-gynnares och
Coulins

Hdimuk-Hörjamste
tienare.

JOH. FROSTER US.

PROOEMIUM.

Tanta quidem est materia de pœnis amplitudo, tot in illa quæstiones ventilatae, ut in volumen tractatio excreceret, si omnia plene & accurate essent excutienda; cui negotio neque ingenium neque facultates nostræ sufficerent: veniam tamen & excusationem nobis promittimus, quod in argumento hoc arduo ingenii vires exercere fuerimus tonati. Conspexit igitur Tuo, Lector Benevole, rudes hasce pagellas subjicimus, quæ quidem non exhaustiunt doctrinam, sed breviter tantum & sine diffusa demonstratione.

sunt ipsos fontes, ex quibus ius
pœnarum, tam in foro Divino,
quam huinano, deducitur, & re-
gulas generalissimas proponunt
unde proportio inter delictum &
pœnam inveniatur. Innocuos ita-
que nostros conatus benigno Tuo
judicio, Candide Lector, ut sub-
levare digneris, est quodreve-
renter & officiole rogamus.

§ I.

CUM lege intime conjuncta
est obligatio parendi. Leges
condantur a superiore, qui habet
ius determinandi aliorum actio-
nes; absurdâ itaque affirmaret,
qui statueret, aliquem habere ius
imperandi, cui ab altera parte
nulla responderet parendi obliga-
tio, quæ tam arcte adhæret le-
gi, ut illa remota, ipsa legis no-
tio evanescat; quemadmodum
contra quam primum aliiquid
pro lege agnoscitur, statim quo-
que

que sentimus nos obstrictos esse
ad parendum.

§. II.

Leges debent esse præmunitæ repræsentatione mali, qvod contumaces sciant se subituros esse. Atqve licet non semper id expressis verbis in lege indicetur, a lege tamen avelli non potest. Dum enim legislator injungit civibus aliqvid faciendum, necesse est, ut motivum addat, vel connectat malum aliqvod cum lege, qvod sufficiat ad fletendam voluntatem contumacium avocandumque illos ab iis, qvæ ipsis forte meliora & utiliora viderentur. Sine pœnis igitur cum leges & imperium non consistere, neqve salus civitatis impetrari potest, apparet juste omnino Legislatorem pœnas contumacibus minitari, & juste easdem deinde infligere, nisi dixeris in-

⁴ justum esse stare justis promis-
sis.

§. III.

EX intermisso obseqvio legi de-
bito oritur culpa, qva trans-
gressor consideratur, ut qvi in obli-
gationem suam peccavit. & con-
seqventer male & injuste egit.
Qvum enim lex parendi obliga-
tionem adferat, denegans legi
obseqvium agit contra obligatio-
nem suam, & consequenter cul-
pam contrahit. Denegatur au-
tem obseqvium legi debitum
non tantum si qvis sciens & vo-
lens a lege deflexerit, sed etiam
ubi qvis ex ignorantia vincibili
& præcipitantia errat. Imo si
qvis sponte in ejusmodi statum
incidit, ut non possit cavere sibi
a delictis, tum qvilibet lapsus,
etiam qvi in illo statu sunt inevi-
tabiles & citra plenum voluntatis
propositum committuntur, jure
im-

9

imputantur, quemadmodum et
iam sit in foro Divino.

§. IV.

TRansgressor legis legislatoe
rem & alios lædit. Etenim vi-
olando legem transgressor Legis-
latori honorem & debitum obse-
quium denegat, adeoque depende-
ntiam suam a Legislatore ejus-
que maiestatem & regimen non
agnoscit: quod manifestum est in
illis, qui consulo ab imperantis
mandato recedunt, suaque judicia
& cupiditates imperantis volun-
tati anteponunt, quo ipso ex-
cutiunt imperium, & reveren-
tiam se deposuisse ostendunt. Pa-
ri ratione, qui citra plenum vo-
luntatis propositum ex levitate a-
nimi ad illicita abripiuntur, Le-
gislatorem læsisse censendi sunt;
actiones enim istas jure ipsis im-
putari nemo negare audebit, ade-
oque cum per eas obsequium le-
gi

gi debitum negligant, etiam in
legis auctorem eos injuriosos fuis-
te sequitur. Sacra scriptura di-
ctis lucem affundit, dum aperte
restatur, homines, non tantum
per peccata actualia DEI hono-
rem auferre Rom: 2: 23. sed
etiam per pravitatem naturae re-
belles esse contra summum Nu-
men. Elai: 48.: 8. Rom: 8: 7.
Cum porro Legislator per legem
finem quendam intendat, quem
tamen interveniente contuma-
cia delinquentis conseqvi non
potest, apparet etiam in hoc
panculo legislatori injuriam fieri.
Quod vero attinet ad alios in ea-
dem societate existentes, laedit
transgressor illos, quando vel ne-
gligendo officia ipsis debita com-
mune bonum impedit, vel con-
trarium agendo publicam salutem
directe labefactat. Denique, quum
mortales sint maxime proclives

7

ad imitandum & qvidem præser-
tim prohibita, manifestum est
alios quo ad statum animi per
prava delinquentium exempla
corrumpi. Et quoniam res in
hoc mundo sunt connexæ, seqvi-
tur, mala sic latè admodum se
diffundere.

§. V.

LEx requirit satisfactionem a-
ctivam: obligatio namque ad
parendum est intime conjuncta
cum lege, & conseqenter præ-
stanta sunt ea, quæ lex dicitat.
Si vero quis legem violaverit &
officia internissiterit, nulla est ra-
tio cur lex amittat jus exigendi
officia neglecta; adeoque quo ju-
re lex ante commissum delictum
iniungebat officia futura, eodem
etiam post requirit, ut, quæ in-
termissa sunt, præstentur & sup-
pleantur. Quæ ubi rite perpen-
dimus, videmus oppido talium
esse

esse, qvod per solam pœnitentiam & emendationem vitæ tollatur culpa delicti. Non enim sufficit ad res ablatas restituendas nihil amplius eripere. Et quomodo per improbationem commissi delicti, quam pœnitentiam appellamus, culpa abstergi potest? cum lex semper requirat satisfactionem activam officiorum, quæ intermissa sunt, & transgressoris incumbat corrigere mala ista, quæ sua inobedientia introduxit.

§. VI.

Quoniam culpa contrahitur per transgressionem legis & simul per eam funestarum consequentiarum series exporrigitur, iustum & necessarium est, ut transgressoris infligatur pœna delicto proportionata, vel sicutem talis, quæ aliis a peccando absterrendis sufficiat. Posito enim, malam a-

etio

Actionem non excepturum esse
malum sive pœnam, & bonam
non secuturum esse bonum sive
præmium, tum actionis bonæ &
malæ consequentiæ sive fructus
essent iidem. Ovum vero justitia
reqvirat, ut unicuique tribuatur
qvod ejus est, & qvoniam malæ
& bonæ actiones sunt per omnia
sibi contrariæ, non est congru-
um ut æquales illis tribuantur
fructus, sed debent illi esse con-
trarii. Cum bonis vero malum
connecti non potest, adeoque stan-
te justitia malæ actiones malis
sive pœnis sunt compensandæ.
Inest itaque delicto intrinseca qvæ-
dam relatio ad pœnam: hinc
in scripturis pœna appellatur mer-
ces & stipendum peccati, quo
indigitatur esse necessarium ne-
quam inter delictum ac pœnam.
Et Paulus dicit, qvod, qui mala
faciunt, ægri iisi Geratæ Rom: I.

32; qvam justitiæ regulam o-
mnium gentium mentibus alte
impressam esse affirmat. Hinc
fere instar axiomatis assumi
posset regula: *Malos mala decent,*
propter relationem illam, qvam
inter duo illa intercedere ratio
sana perspicit, nisi homo in ap-
plicatione ad se ipsum hæreret
propter *Φλαυσιας.* Qvoniam igi-
tūr conveniens, justum & ne-
cessarium est ut mali malis affi-
ciantur, non potest DEUS, qvi
omnibus rebus præsider, cujus
qvoqve est, omnia examinare,
moderari & corrigere, ut perfe-
cta harmonia inter omnes res
existat, qvin in delinqventes ani-
madvertat, qvod non impoten-
tiæ sed summæ & eminentissimæ
perfectionis est documentum.

§. VII.

PEr pœnam præstatur satis-
factio. passiva pro injuriis.
&

& mala ex violatione legis enata corriguntur. Restituitur namque sic honor legislatoris respectu transgressoris, dum is experitur eum non impune laedi & contemni, adeoque sentit ejus maiestatem & suam dependentiam, quam ut agnoscere obligatur, ita justum est, ut ad agnitionem deducatur, si vel maxime nolit, ut sic legislatori restituatur quod ejus est. Restituitur quoque poenit honor legislatoris respectu aliorum in civitate, quatenus ejus justitia & potentia dispalescit, justus que metus ac reverentia erga eundem incutitur, hinc penes cives auctoritas legis studiumq; tranquillitatis & salutis publicae procuratur. Corriguntur itaque prava exempla, dum transgressor poenit adfectus documento aliis erit, quantum expediat non pecare. Juste igitur delinquentes poe-

pœnis subjici etiam hisce ex rationibus elucefecit.

§. VIII.

Apparet itaque imperantes necessario in delicta animadvertere, nisi majestatem suam conculari tamque civitatem consumdari velint. Quantum igitur imperans de pœnis incaute remittit tantum de suo imperio & jure cedit. Et oves maestat, qui lupis praecedit. Interdum vero circumstantiae evadent, ut venia detur delictis. Potest autem hoc licite & juste fieri I:o Qvando tanta est eorum, qui peccarunt multitudine, ut si pœna, praesertim graviori in eos animadvertisatur, ipsa civitas inde notabili damno afficeretur; quo tamen in casu vel ipsi auctores delicti, & qui alii majori in culpa esse comprehenduntur plecti solent vel ubi illi inveniri nequeunt non nulli can-

tantum per fortilegium deliguntur ad poenam, ut malum ad paucos metus ad omnes perveniat, 2:0 Accidere potest, ut reus tanta sit potentia, ut ad peccatum eius connivere saltet ad tempus, magis conducat, quam intempestiva punitione ad ausus graviores eundem provocare, 3:0 Insignia alicujus merita, digna nonnumquam sunt, quibus culpa saltet levior diluatur. 4:0 Dotes cuiusdam singulares, quae eximia publicae rei pollicentur emolumenta, mitiorem quandoque sententiam eliciunt. 5:0 Qui non ex malitia, sed vel errore judicii licet vincibili, vel affectu vehementiori aliquid culpae commisit, praesertim quando vitam ante aetatem commendat innocentia, hic ut veniam lapsus ejusmodi accipiat vel ipsa non raro fraudet communis mortalium infirmitas.

§ IX.

Quoniam pœnæ infliguntur propter transgressionem legis, potestas puniendi non competit nisi superiori qui habet potestatem leges ferendi & secundum eas judicandi. In civitate humana, quoniam imperans præteribere potest leges, quæ tantummodo concernunt tranquillitatem publicam, per illam quoque ejus potestas puniendi est circumscripta. Adeoque non puniuntur in foro humano actus mere interni sine interventu actionum exteriorum, neque minutissimi lapsus, neque neglectus officiorum imperfectæ obligations. Nec infligitur pœna, quæ civitati magis non profit, quam venia. Ut vero potestas imperantis ad pœnas quoque capitales se extendat, requirit salus ci-

vitatis. Nec emendatio peccantis semper est finis pœnæ.

§. X.

Dictorum gravitas æstimatur
1:o ex subiecto peccante, in
qvo spectatur ætas, conditio & sta-
tus, imprimis vero intentio ac
proæresis ejus, qvi delictum com-
misit. 2:o Ex objecto in qvod
peccatum fuit, prout illud magis
vel minus est nobile, qvorum
etiam referri possunt circumstan-
tiæ loci ac temporis. 3:o Ex ef-
fectu prout multum aut parum
damni inde redundat. Ergo ex
triplici hac ratione potissimum
dijudicanda est pœnarum ad de-
delicta proportio. Non ignora-
mus solere hic non nullos dispu-
tare de proportione arithmeticæ
& Geometricæ, & qvomodo u-
traqve in pœnis infligendis appli-
cari debeat. Sed nostra est sen-
tentia, doctrinæ moralis in dolem

non

non ferre ejusmodi subtilitates,
prout quando res ad applicatio-
nem devenit, exiguus admodum,
vel potius nullus est earum ulus.

§. XI.

I Domini non est possibile qvan-
titates pœnarum exacte de-
terminare. Hanc etenim defini-
turus debet perspectas habere vel
minimas quilibet circumstantias
cum delicto conjunctas, in primis
ejus, qui peccavit proæresin quæ
inter gravantia & mitigantia præ-
cipui est momenti. Hæc autem
omnia plene investigare vix da-
tur, præterim, quum in singu-
lis factis specialibus varient. Et
quod ipsam animi constitutionem
ac intima proærelos attinet de
hisce soli DEO cordium scrutato-
ri perfecte constat. Sufficit igi-
tur in determinandis pœnis civi-
libus *angusta* tanta, quantam con-
ditio humana admittit & fines
illis propositi exi-
gunt.